

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

סמרטפון
רק עם ואצאפ!

אפשר!!! וכדאי!!!
מרכז הזמנות ארצי
052-2-129-129

אספקה לכל חלקי הארץ תוך 24 שעות
רח' פינס 9, ירושלים | Zolphone.co.il | זולפון

החל
מ 499 ש"ח

רק פעמיים
קראו לי 'דתייה
מסריחה'
דעה גלעדי

לא מוכנה לרדת
מהאוטובוס!
התוועדות

המילים באות
לפניי ואני נכנס
אליהן
התבוננות, הרב
שטיינזלץ

לפעמים רק
הלב צועק
שיחת חברים
עם מיכי יוספי

ובחזרה אל במת ההיסטוריה

המהפכה השקטה שחולל
הרב נחמיה לביא הי"ד
ראיון עם אלמנתו, נטע לביא

שיוק: באמונה דיסיון להו

אכלוס
מייד!
שלמו וקבלו
מפתח

לבחירתכם: מגוון דירות 5 חד'

נותרו 3 דירות אחרונות!

052-6070199 • 1700-500-555

דגן בוטיק
מגורי יוקרה באפרת

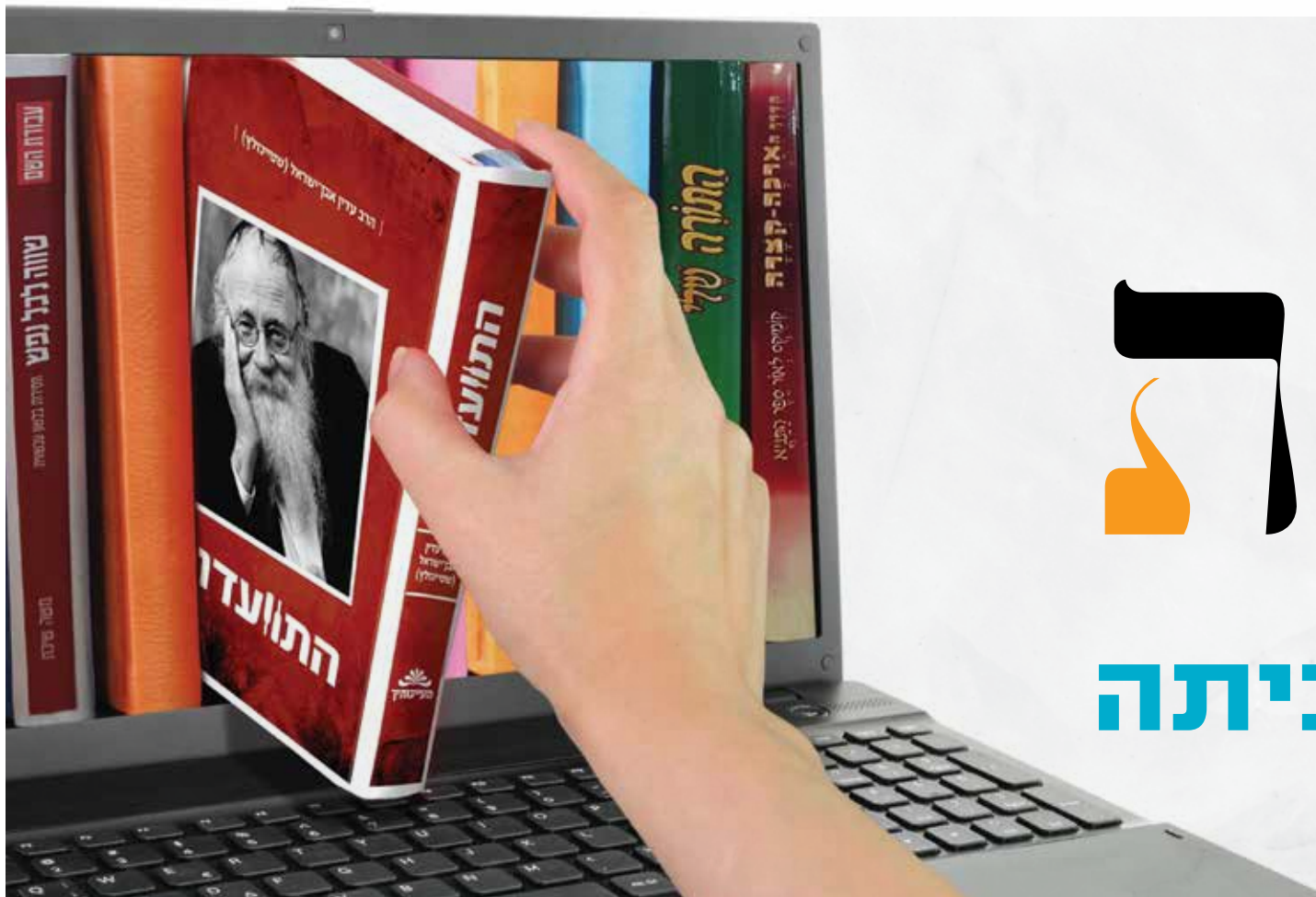
י"ט כסלו
מגיע אליכם הב

יריד אינטרנטי עונ במחירים של

תורת חב"ד

אבות החסידות והחסידות לענפה

החל מיום ראשון // כ"ו בחשון // 13.11

ביתה

ק עם כל הספרים ל פעם בשנה

מוזיקה חסידיית

ספרי ילדים

סיפורי חסידות

הגות

יש למה לחכות!

מהיום

כשוט נבדקים

ככל שיותר אנשים ייבדקו,
נוכל לשמור על המשפחות שלנו ולהימנע מהגבלות.
אם אינכם מרגישים טוב, או מרגישים טוב אבל חוששים
שאולי נחשפתם לחולה מאומת, רוצים להיות בטוחים לפני
שמבקרים את סבא וסבתא או בן משפחה מקבוצת סיכון,
אל תהססו לכו להיבדק, גם הילדים

אם יש ספק? אין ספק!
לכו להיבדק

לפי

לביצוע בדיקת קורונה פנו לקופת החולים או למתחמי הבדיקות

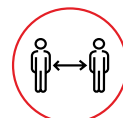
משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

נמנעים
מהתקהלויות

מקפידים
על היגיינה

שומרים מרחק
2 מטרים

חובשים
מסיכה

בכל מקרה של חום ו/או תסמינים יש ליצור קשר עם רופא המשפחה

שיחת חברים

עם מיכיל יוספי

רבי אביר כולל גם קול וגם מלא. אמורה אמנו יש צדקה
 שיש בה רח בליים. ולפסמים - רח ולא צדקה.

קורס הכנה ללידה

שלום חברים!

פעם בשמחת תורה, כהכנה לקראת הימים שאחרי החגים, קיבלתי החלטה טובה - לפרסם כל יום בדרך הפייסבוק שלי, נקודה אחת מתוך השיעור של העמוד היומי בליקוטי מוהר"ן. בזכות ההחלטה הזאת נכנסתי למצב של התבוננות עמוקה יותר, כדי למצוא משפט אחד או רעיון קצר. זאת הייתה החלטה טובה בעיניי, כי הרבה פעמים, כשעושים קלוז-אפ על משפט אחד, הוא מאיר את כל היום. כבר דיברנו פעם על זה שדווקא משפט אחד מתמצת מביא ברכה גדולה יותר.

מבין המשפטים שבחרתי לפרסם, היה אחד שתפס אותי במיוחד. בתורה כ"א אומר רבי נחמן כן: **וְהַצְעָקָה שְׂאֵדָם צוֹעֵק בְּתַפִּילָתוֹ וּבְתוֹרָתוֹ, כְּשֶׁנִּסְתַּלְקִין הַמַּחֲזִין בְּבַחֲנֵת עֵבוֹר, אֵלּוּ הַצְעָקוֹת הֵם בְּחִינַת צְעָקַת הַיּוֹלֵדֶת**. כאשר אישה יולדת, לפני שהלידה מגיעה אל סיומה הטובה, יש צעקות. רבי נחמן מחדש, שבכל פעם בה יש בתוכנו משהו חדש שרוצה לבוא לידי ביטוי, אם זאת יצירה שתקועה בפנים או אור מסוג אחר שרוצה להתגלות, נוצרים חבלי לידה. הפער בין הטוב שקיים בפנים ורוצה להגיח החוצה, לבין העיכוב, שיכול לקרות מכל מיני סיבות, הפער הזה מביא את האדם לצעוק. רבי נחמן מלמד אותנו, שהצעקה היא לא דבר טכני. הסוד של הצעקה הוא, שבזכותה העניין מגיע לידי גילוי. הצעקה גורמת את הלידה.

לביקור בעיר הצדיק רבי רפאל מברשד. לטובת מי שלא מכיר, נספר שהוא היה תלמיד של רבי פנחס מקוריץ. רבי שמואל לא היה בבית באותו יום, והבת שלו שהייתה בעלת תושייה, הלכה לבדה לצדיק האורח וביקשה שהוא יברך אותה בלידה קלה ובריאה. רבי רפאל בירך אותה ואמר לה: "סגולה לבנים - שמחה". אחרי שחזרה הביתה, אביה הצדיק חזר גם הוא והיא סיפרה לו את דברי הצדיק מברשד. רבי שמואל אמר לה, שאת הסגולה הזאת למד הצדיק מהתורה, מהנביאים ומהכתובים:

בתורה כתוב "ותצחק שרה", ואחר כך היא ילדה את יצחק. מהנביאים - כתוב בישעיהו: "רני עקרה". הביטוי "רני" הוא בצורה של ציווי. הנביא מצווה: תשמחי העקרה, ומתוך כך ייפתחו לך שערי הלידה. בכתובים נאמר "אם הבנים שמחה", איך האישה נהייתה אם הבנים? על ידי שהיא הייתה שמחה.

הבת של רבי שמואל הקשתה על הווארט שלו: אם שרה צחקה לשם הסגולה לזכות ללדת, אז למה התרעם הקב"ה על הצחוק שלה? השיב לה רבי שמואל: סגולות צריכים לעשות רק כשמקבלים הבטחה מצדיק. אבל כאשר הקב"ה בעצמו מבטיח, אין צורך בסגולות... ולכן הקב"ה נוף בשרה.

שנוכה לצעקת הלב, שתוביל בעזרת ה' לשמחה, ותוביל בסוף להולדה המבורכת. לחיים!

צעקה שקטה

המשפטים הקצרים הללו הם 'קורס הכנה ללידה' - גם לגברים. כל אחד מאתנו זקוק לצעקה, שהיא בבחינת צעקת היולדת. כשמסתלקים לך המוחין ואתה ב'דאון', תזכור שעל ידי הצעקה באותו רגע יכול להיוולד ממך משהו.

אם תשאלו האם עכשיו לצאת ולצעוק ברחובות - לאו דווקא. במקום אחר רבי נחמן אומר, שלפעמים אפשר לצעוק ללא קול: **"כְּשֶׁנִּתְקַלְקַל וְנִפְלַל הָאִמּוֹנָה, עַד שְׂאִין מוֹעִיל אֶפְלוֹ קוֹל צְעָקָה, שֶׁהוּא קוֹל בְּלֵא דְבוֹר, אֲזִי צְרִיכִין לְצַעֵק מִן הַלֵּב לְבָד**". יש כאן ביטוי מאוד נוגע - 'צעקת הלב', שאפשר לצעוק מן הלב בלבד. **"בְּבַחֲנֵת צְעָקָה לְבָם אֵל ה'"**.

לרבי נחמן יש כישרון מיוחד לקחת פסוק, שברוך כלל עוברים עליו ברפרוף, ולהפוך אותו פתאום לאמת יישומית. הפסוק: **"צְעַק לְבָם אֵל ה' מלמד אותנו שיש צעקה מהלב בלבד. לא מהפה. הדיבור כולל גם קול וגם מלל. למעלה ממנו יש צעקה שיש בה רק צלילים. ולפעמים - רק הלב צועק. רבי נחמן ממש מזמין לתרגול מעשי: "צְעַק לְבָם אֵל ה'"**, כלומר, צעקת הלב לבד, בלי קול - **"שֶׁהוּא צְעָקַת הַלֵּב לְבָד, בְּלֵי קוֹל, בְּבַחֲנֵת מַמְעַמְקִים קְרֵאֲתִיף ה' - מַעֲמָקָא דְלְבָא"**.

באופן אישי, ניסיתי לתרגל את צעקת הלב בלי קול - מה אומר לכם? היה ממש נפלא! אם הייתם יודעים מה נולד מהעניין הזה, הייתם כולכם מצטרפים! כל פעם שאתם רוצים לסיים משהו ולא מוצאים את הנקודה, או בכל דבר שאתם רוצים שייפתח, אני מזמין אתכם לנסות את הפעולה הזאת של "צעק ליבם אל ה'". אמנם גם הצעקה בקול היא צעקה מבורכת. כשתהיה לכם הזדמנות להיות לבד ביער, ואף אחד לא יתעד אתכם, תנסו אותה. אבל למעלה ממנה יש צעקת הלב, שאנחנו אולי לא כל כך מכירים אותה. רבי נחמן מבאר לנו שזאת צעקת היולדת. זאת צעקה, שאחריה גם אומרים מול טוב. משהו נפתח בעקבות הצעקה, והוא מביא ברכה גדולה.

צעקה שמחה

צעקת היולדת הזאת מתאימה מאוד לפרשת השבוע שבה אנחנו מזכירים את פקידת שרה ולידתה את יצחק. יש סיפור חסידי יפה על רבי שמואל מקאמינקא: בזמן שבתו הייתה בהריון, הגיע פעם אחת

בית, בעבודה, בלימודים...

בלכתך > ללכת יד ביד עם התורה

בית מדרש נשי

לננות בגילאי 20-30

ימי רביעי בערב > רחוב עמינו 7 פ"ת

הרב ליאור אנגלמן	19:00-20:00
לימוד במסכת אבות	
הרב רונן טמיר	20:00-21:00
ספר הכוזרי	
הרבנית רונה שפירא	21:00-22:00
מדרש במגילת שיר השירים	

השיעורים יתקיימו בבית המדרש או בזום בהתאם להנחיות משרד הבריאות

לקבלת עדכונים שוטפים ופרטים נוספים:
 052-4556881

ברכה
 רמי גרינברג   ראש העיר
 גילה בן נאים   ראש האגף

האגף לתרבות יהודית   הפעילות יוקרית ע"י   תחנת שפיר וברית
 תמיכה ורובי המשרד   תמיכה ורובי המשרד

דעה (גלעד) אביחיל

#קירוב_ חברתי

אותה. כי איזה רגש יתעורר אצל הקוראים? זעם, שנאה, 'אנחנו במלחמה!' הדתיים ימחו ויתבלו בתקריות מניסיונם, והחילונים יחזירו כי ירגישו מואשמים קבוצתית במילים נקודתיות שירקה עליי אישה פרטית (שאגב, אין לי ספק שבעוד שבוע תצעק על אדם גלוי ראש. לסובלנות/חמימות-מוח אין קשר למגזר).

הגעתי למסקנה שביומיום אנחנו רוצים ומצליחים לחיות יחד בשלום ואפילו באהבה. אלא שהמשקל הגדול שיש היום לפייסבוק ולתקשורת - גורם לנו לחיות ביקום מקביל שבו באמת יש הרבה יותר חיכוכים, עימותים ומילים מלוכלכות.

הרי גם התקשורת מציגה רק אדם שנשך כלב, ולאט לאט אנחנו הולכים ומשתכנעים שזו באמת המדינה שאנחנו חיים בה - של אנשים שנושכים כלבים. של ימנים שנושכים שמאלנים. של חילונים שנושכים דתיים.

לתקשורת ולפייסבוק יש חשיבות, אבל מצריכה שלהם אנחנו לא מקבלים תמונה מלאה שמציגה אמת. וכשמתייחסים לאמת החלקית הזו (שדורשת טיפול) כאילו היא החיים - טועים טעות גדולה, שמחוללת בדיוק את מה שאנחנו מפחדים ממנו: היא מעצימה את עצמה.

באותו יום החלטתי: #דנים_פנים_אל_פנים. כשאני מרגישה שדיון פייסבוק נהיה התנצחות חסרת תוחלת שפריה היחיד הוא ריחוק - אני תוקעת את ההאשטג הזה. לכתחילה אני משתדלת אפילו לא להיכנס לדיונים שחשודים ככאלה [מקלידה תגובה (קשה להתאפק), מוחקת ומתגלגלת הלאה].

כי פנים אל פנים אני יכולה לנהל עם רוב אחיי האהובים והחלוקים עליי - שיחות ענייניות. מעמיקות. מקרבות!

וזה מה שאלחנן בעלי ואני עשינו במשך תקופה: הזמנו אלינו חברים שרחוקים מאתנו בדעותיהם, ופשוט דיברנו. באמת. התחקינו אחר שורשי המחלוקת שלנו, הבנו שלכולנו אכפת, שאף אחד מאתנו לא סתם שטוף מוח. שאנחנו עדיין לא מסכימים, אבל כן מעריכים. היה עונג - צרוף. ואז הגיעה הקורונה.

בליל שבת האחרון אמרתי לבעלי שאני מתחילה להרגיש בעצמי את השסע והפילוג שכולם מדברים עליהם. החרדים ככה, השמאלנים ככה, קורונה כן, קורונה לא - מה קורה לי שאני פתאום מתחילה להאמין לזה? אולי אני יותר מדי בפייסבוק?
...אולי כולנו יותר מדי בפייסבוק!

כבר יותר מדי חודשים אנחנו לא חווים את השיחה הנעימה עם הספרנית השמאלנית, החיבור עם בעל המכולת החילוני הצטמצם, והשכנה הלא-דתית לא באה לערב חנוכה וגם לא לאף חג אחר.

כולנו חיים כעת בעוצמה מלאה את האמת החלקית של פייסבוק ושל החודשות. מה שהיה אחוז זניח אך מתעצם מתוך המציאות שלנו - התרחב והפך לרוב רובה. הצילו!

אז מה עושים? שאלתי את אלחנן. ועד מוצ"ש הרעיון גובש: #קירוב_חברתי.

כל אחד מאתנו מעלה פוסט ומתייג בו שלושה אנשים יקרים שחושבים הרחק ממנו, ושהוא רוצה לחיות איתם באחוזה. אני יתייגתי את ראובן שיש לי איתו מחלוקת עמוקה על יהדות ועל פוליטיקה, אבל אני מלאת התפעלות מהצניעות שלו, מהנעימות, ומהרצינות שבה אפשר לדבר איתו אמת; את שרונה שאני לא מסכימה איתה בענייני ליברליות ושוויון אבל היא בנאדם מתוק, פתוח, ויש לה כנות - בעיניי התכונה החשובה מכולן; ואת אלירז, חברה מ'הצד השני' שאני חלוקה עליה בענייני מדינה וגם קורונה, אבל היא מתנה לעולם הזה - יש לה בינה נדירה, הסתכלות בריאה, אומץ ועשייה מתקנת עולם.

הזמנתי את שלושתם, ואני מזמינה את כולכם - לבחור את ברי-הפלוגתא שלכם ולהעלות עליהם פוסט חולק-אוהד, ולהוסיף את מה שהכי חסר לנו בימים אלה:

#קירוב_חברתי (עם ההאשטג כמובן): שנהיה וירליים יותר מהקורונה.

ביום העצמאות תשע"ט סעדנו אצל חברים, עם עוד אורחים מקצוות שונים בעם. ישבנו יחד בנעימות ובאחוזה - והרוחות התלהטו כשעלתה שאלת השסע בעם... יש או אין?

אחד טען שבשפל כזה מעולם לא היינו. אדם לאדם זאב. כולם מפולגים ומשוטים.

אני התנגדתי - אני חיה באותה מציאות, וביומיום אין פילוג ואין שסע. ואני גרה ברמת-השרון, שנחשבת לאחת הערים הנפיצות מבחינת יחסי חילונים-דתיים. אני כאן כבר 5.5 שנים, ורק פעמיים קראו לי 'דתייה מסריחה'.

רגע, כדי שלא תצאו עם רושם הפוך - חשוב שתמשיכו לקרוא:

ה'רק פעמיים' לא נכתב בצניות. אני באמת חושבת שלהסתובב 5.5 שנים ברחובות, בחנויות ובמוסדות של עיר שיש בה מחלוקת עזה בנושא, ולהיתקל רק פעמיים בשנאה אישית (לא ציבורית/פוליטית) - זו בהחלט עובדה מעודדת, שמייצגת את המציאות יותר מהרבה רעשים.

אסביר: ביום שבו התייחסו בגועליות למטפחת שלי - חלף בי הרהור לכתוב על כך בפייסבוק. 'להראות'!

...מה להראות? כשחיפשתי תשובה הבנתי שזה שקר. ולא סתם שקר, אלא שקר שיוסיף ממה שאני זועקת נגדו - שנאה, ויפחית ממה שאני רוצה להרבות בו - אהבה.

למה זה שקר? הרי זה נכון, זה קרה, אבל האם העליתי השנה 364 פוסטים על השיחה הנעימה עם הספרנית השמאלנית, החברות עם המוכר החילוני, וערב החנוכה עם השכנה הלא-דתית?

פוסט כזה היה מציג מציאות שקרית, אבל לא רק זה - הוא היה מייצר

אני אלון משה בן 57, עובר טיפולי דיאליזה קשים ומתישים בהם מסננים את הדם מגופי - תהליך קשה ומתיש. לאחרונה חלה החמרה במצבי הרפואי ואני חייב לעבור בדחיפות השתלת כליה לצורך הצלת חיי. לצערי אף אחד מהמעגל המשפחתי והחברתי הקרוב לא נמצא מתאים לתרומה.

אני מפרסם את המודעה הזאת ובוחר להאמין בכוחה העצום של אמונה ובטוב ליבם האינסופי של אנשים נפלאים וייתכן ונפלה בחלקכם הזכות הגדולה ביותר שקיימת - להציל חיי אדם.

אני זועק ומתחנן לעזרתכם - אנא עזרו לי למצוא תורמ/ת מתאימ/ה ולהציל את חיי.

אז בבקשת תחינה אנא שתפו את המודעה ואם מישהו מוכן ומעוניין לתרום אנא צרו קשר
טל: 050-3334515

תנו חלקכם

בתורתנו

ההלכה
ודיבוק
החברים

העיון
והאמונה

החסידות
וארץ ישראל

מבצע גיוס המונים
ישיבת רועה ישראל

מחברים
את הקודש
והחול

www.ryy.org.il | 0534527628 | <https://www.charidy.com/ryy>

מה עושים עם הסידור

שמטריד אותו, איזו צרה שמונחת על לבו, או להפך: איזו שמחה גדולה שהתרגשה עליו והוא יושב ומתפלל עם הסידור, פתאום הוא מתפלל.

פתאום הדברים בסידור כאילו מסתדרים ומדברים אליו. עולים כל מיני דברים שהם לאו דווקא הפירוש הנכון של המילים, לאו דווקא הקונטקסט הנכון, ובכל זאת בגלל שיש משהו בליבי ואני יושב עם סידור התפילה, איכשהו הסידור עוזר לי.

המילים באות לפניי ואני נכנס אליהן. זהו בעצם תמצית העניין: אני צריך להגיע למצב שבו אני מתפלל לה' ועם זאת המילים של הסידור לא מפריעות לי אלא עוזרות לי.

אנחנו מתפללים עם סידורים משום שיכול להיות שבלי סידור, בלי המילים הללו שאנו מחויבים לומר ולהבין, היו יכולות לחלוף חמישים שנה בלי שנתפלל.

המילים של הסידור מאפשרות לי איזה קשר לתפילה, ויכול להיות, שאם אדם יקרא את הסידור ברצינות הוא יגלה שזה מה שהוא רצה להגיד כל השנים.

לטייל עם הסידור

צריך ללכת עם התפילה כמו שהולכים עם מגנינה: כמו שיש למגנינה כמה חלקים, חלק עליו וחלק עצוב, ואני הולך אתה ועובר ממצב למצב, ככה באותו אופן צריך ללכת עם הסידור. הסידור הולך מעולם לעולם, הוא לא נשאר במקום אחד. וזה מחייב אותי להשתנות איתו.

כשאתה הולך לטייל, הוא יכול לחוות חוויה דומה. אני הולך במסלול, פה יש דבר כזה, שם יש דבר אחר, וכל דבר קיים בפני עצמו. ההרגשה שיש לי כלפי כר דשא, לא דומה להרגשה שיש לי כלפי מפל מים או כלפי סלע גדול. בטיול, אני באמת חווה את המעבר מדבר לדבר ומחוויה לחוויה.

בתפילה, אני אמנם עומד פיזית במקום אחד, אבל אם אני מתפלל עם הסידור, אז אני עובר אתו ממקום למקום וחווה את ההרגשה הפנימית של כל קטע.

ישנו המזמור האחרון בתהלים שאומרים כל יום בתפילה:

“הללוהו בנינים ועוגב, הללוהו בתוף ומחול”
וכן הלאה.

מה שמעניין במזמור הזה, שכל אחד מהפסוקים הללו הוא סוג אחר של נגינה. צלצלי שמע וצלצלי תרועה, מינים ועוגב ותוף ומחול, תקע שופר ונבל וכינור, כל אחד מאלה מפיך צלילים שונים לחלוטין. כל אחד מהם הוא דבר בפני עצמו, ואני רוצה לשיר לה' בכל אחד מכלי הנגינה הללו.

תארו לעצמכם שכל הכלים הללו, כולם נמצאים במזמור אחד קטן. האם אני יכול להרגיש בתוכי שכל אלה מנגנים ושרים? האם אני יכול בתוכי לנגן בכולם בבת אחת?! זו העבודה. זו עבודת תפילה.

לאחר מכן, שאלתי אותו אם יוצא לו להתפלל מפעם לפעם. הוא ענה לי: “כן, אני מכוון בתפילה, אני מבין כיצד כל משפט קשור למשפט הקודם, ומה פירושה של מילה זו ומילה אחרת”. אז עניתי לו בעדינות המתבקשת: “מה שאתה קורא להתפלל, זה מה שאני עושה בשבת אחרי הטשולנט, אם יש לי זמן...”.

מתברר שיכול להיות יהודי שמתפלל את הסידור מההתחלה ועד הסוף בהבנה ובעומק ועדיין אי אפשר להגיד שהוא מתפלל, ומצד שני יכול להיות יהודי שלא מבין מילה ממה שהוא אומר ועדיין תפילתו תפילה.

יש בדיחה על יהודי אחד שהתפלל בימים נוראים וצעק בקול גדול ובהשתכחות הנפש: “שנאני שחק ישאנו בקול!”

שאלו אותו הסובבים: “אתה יודע מה זה ‘שנאני שחק’?”

היהודי ענה: “בוודאי אני יודע, הפירוש הוא – ריבוננו של עולם, תן פרנסה!”

ובאמת, יהודים היו מבקשים פרנסה בכל מיני מקומות בתפילה, במקומות השייכים ובמקומות פחות שייכים וזה לא היה שייך להבנה של המילים אלא לבקשה, לכאב שאיתו באים לתפילה.

אם אדם מתפלל בלי להבין את המילים, הוא אולי עובר על סעיף בשולחן-ערוך. אבל אם אדם מתפלל בלי שום הרגשה, יכול להיות שהוא לא הגיע לכלל תפילה מדאורייתא.

מבחינת ההלכה, גם לפי שיטת הרמב”ם וגם לפי שיטת הרמב”ן התפילה בנויה על רמה מסוימת של הרגשת הלב שיש לי כלפי הקב”ה. זה יכול להיות הרגשת הלב בנוסח של הרמב”ם – עבודה שבלב, או בנוסח של הרמב”ן שאני פונה לקב”ה בכל עת צרה וצוקה. אבל אדם שרק אומר את המילים, גם אם הוא מבין אותן היטב, מקיים לכאורה רק תפילה מדרבנן בלי לקיים תפילה מדאורייתא.

יש סיפור מפורסם על אדם שקיבל מכתב אבל לא ידע לקרוא, אז הוא הלך למישהו שיקרא לו את המכתב. במכתב היה כתוב שאביו של אותו אדם נפטר, וכשהנמען שמע את הבשורה – הוא התעלף.

זה מעניין, האדם שהתעלף לא קרא בעצמו את המכתב ואילו זה שקרא את המכתב לא התעלף, והסיבה לכך היא ברורה: זה לא היה האבא שלו.

זו בדיקה ההבחנה – אם אני קורא את הסידור כסיפור על מותו של מישהו שאני לא מכיר – אני אומר ‘ברוך דיין האמת’ וממשיך הלאה. אבל אם אני קורא את הסידור כסיפור שנוגע אלי, זה דבר אחר לגמרי.

הסידור ואני

השאלה שעולה היא בעצם עד כמה אפשר להחזיק את הסידור ולהתפלל אתו בספונטניות.

יש דבר שרואים בחוש שכשיש לאדם משהו

להבין מה אומרים

כשאתה רוצה להתפלל, השלב הראשון הוא לנסות ולהבין את מה שהוא אומר. בלי מלאכים, בלי שרפים, בלי חיות הקודש ובלי כוונות עליונות, רק להגיד את המילים ולהבין אותן. לכאורה, זה דבר מתבקש, שכשאתה אומר משהו הוא ידע מה הוא אומר. אז למה אנשים לא מבינים את המילים וזה אפילו לא מפריע להם?

למצב הזה, שאדם יכול לקרוא טקסט מאות פעמים בלי לנסות להבין מה כתוב בו יש סיבה מרכזית אחת – החינוך הדתי. אנחנו מקבלים בגיל מוקדם את המילים הללו ומתרגלים למלמל אותן. ייתכן מאוד שאם היינו נפגשים עם הסידור בגיל קצת יותר מבוגר, היה ברור לנו שזה ספר שצריך לנסות להבין מה כתוב בו. שהרי בשום הקשר אחר לא עולה על הדעת שאדם יאמר או יקרא בקול מילים שהוא לא מבין בכלל. אפילו אצל קריינים ברדיו אפשר לשמוע שהם מבינים מה שהם מקריינים.

לכן, הדבר הבסיסי ביותר הוא לחזור למצב בו אנו פותחים את הסידור ומנסים להתייחס למילים בצורה פשוטה וטבעית – ממש כשם שאנחנו ניגשים לכל מילה אחרת שאנו אומרים וקוראים.

צד נוסף של העניין הוא שרבותינו הפוסקים עשו לנו את החיים קלים כשהם פסקו שבימינו ‘אין מכוונים’... מעכשיו, אדם יכול לקרוא את התפילה בלי להבין מילה והכול בסדר. לפעמים, אגב, נראה שהקביעה הזו נעשתה דבר מחייב יותר מכל ה‘שולחן ערוך’ כולו. האמירה ‘אין מכוונים’ הפכה לסוג של מצוות עשה, אם מישהו מתחיל בטעות לכוון, מיד קופצים עליו: ‘איך אתה עושה דבר כזה, כתוב בשולחן ערוך שלא מכוונים!’.

הדרישה הבסיסית ביותר היא לעבור על הסידור, עמוד אחרי עמוד, לא בכונת הלב אלא בכונת האמירה הפשוטה. זו דרישה כל כך בסיסית עד שמרגיש מטופש לדבר עליה אבל אנחנו חיים, כנראה, בעולם מטופש.

מה עושים עם המילים

אחרי שאדם מבין מה כתוב אצלו בסידור הוא מגיע לשאלה של מה עושים עם הסידור? איך עושים מזה תפילה?

נניח שאדם יושב בתפילה עם הסידור ומנסה לחדש חידושים בפירוש המילות, הוא מבין את הקשר בין כל הפסוקים השונים ב‘אשרי’. האם הוא מתפלל? האם על אדם שיושב בתפילה ומרהר בצורות דקדוקיות של לשון הפיוטים, אפשר לומר שהוא מתפלל?

הוא מבין כל מילה שהוא אומר והוא מבין את המשמעות של הקטעים השונים, אבל הוא לא מתפלל.

היה לי פעם חבר ילדות שנעשה רב מכובד בישיבה חשובה. בתקופה שהיינו חברים יותר קרובים היינו יחד בסוג של חבורה ודיברנו לא פעם על איך מתפללים. כשנפגשנו שנים רבות

מעוניין שתשלומים ותרומות יזרמו יעיל?

לקבל עדכונים שבועיים על הפעילות?

לקלוט תלמידים בקלות ונוחות?

להקל על העובדים והצוות בסידור ושיקוף המידע?

להרים קמפיינים לתרומות תוך דקות?

אמינות מערכת הניהול המתקדמת

לאחר 5 שנים בעולם העסקי נכנסה המערכת למסודות החינוך והביאה ייעול, סידור, קידום וגדילה. מערכת ניהול - עם מודול אוטומציה רובוטי בעל יכולות מתקדמות. מערכת אינטרנטית גם בפלאפון שלך.

דפי סליקה לקמפיינים, חנויות מכירה

ניהול קליטת תלמידים, טפסים דיגיטליים

מחולל דוחות שיוזע לשלוח למיל שלך
את הדוחות והגרפים שאתה צריך

תרומות תשלומים הו"ק, מסב סליקה
קבלות 46, קופת צ'קים ובקרה

שליחת וקבלת סמס, מייל ומכתבים לדואר ישראל בלי לקום מהמשרד

טלפון: 072-2602000 | נייד: 052-4767273 | בית אהרון, האופה 4, ירושלים | bsdaminut@gmail.com

פרקי ההיסטוריה שמחכו לנו מההודעה

17 שנות מחקר היסטורי של הרב נחמיה לביא הי"ד יצרו תכנית לימודים וכעת גם ספר שמחולל מהפכה בסיפור שיבת ציון: התשוקה ליישוב הארץ תורגמה לצעדים ממשיים כבר לפני 800 שנה על ידי גדולי ישראל, ביניהם הרמב"ן, רבי עובדיה מברטנורא, רבי יוסף קארו ורבי יהודה החסיד < ראיון עם אלמנתו, נטע לביא, על הספר, הסופר והסיפור.

חסיה בן זכאי

במי לירות - בי או בחיילים שהתקרבו אליו. הוא בחר לירות לכיוון החיילים. החיילים צעקו אליי 'תיכנסו לחצר...!'. זה היה רגע מטלטל: מצד אחד, בעלי במצב לא פשוט, ומצד שני ידעתי שאני בסכנת חיים ואני אמא לשבעה ילדים... נכנסתי לחצר. החיילים שהגיעו חיסלו את המחבל, אבל לנחמיה זה כבר היה מאוחר מדי. תוך זמן קצר קבעו את מותו."

מפכ"ל משטרת ישראל, רב ניצב רוני אלשיך, החליט להעניק אות הוקרה מטעם המשטרה לרב נחמיה לביא הי"ד שיצא להגן על אחיו, למרות שידע שהוא נמצא בסביבה עוינת ומסוכנת. מכיריו אמרו שכל מי שהכיר את הרב נחמיה הי"ד יכול להעיד שלא הופתע ממסירות נפשו. "כל חייו הוא שם את האחר לפני טובתו האישית. העיטור שקיבל מסמל חיים שלמים ולא רק מעשה גבורה אחד."

חמדת אבות

23 שנים מחייו עשה הרב לביא בעיר העתיקה. במהלך גם לימד בישיבת 'עטרת כהנים'. הוא שירת בצה"ל כלוחם, וזמן קצר לפני הרצח הצטרף לרבנות הצבאית כחלק מהמגמה להצמיח רבנים מהמעריך הלוחם.

"נחמיה היה אדם מאד מסור, קודם כל למשפחה. הוא היה אבא מאד קשוב, טיפוס של מחנך, אדם שלא כועס. הייתי נשואה לו חמש עשרה שנה, ומעולם לא שמעתי אותו מרים את קולו. נחמיה היה אדם ערכי, מעמיק, אדם ישר עם לב טוב, בעל מעשים טובים ואוהב תורה. היחס האוהב היה לכל אדם, מטבע הדברים במגורים ברובע המוסלמי חיינו עם הערבים מקרוב, והוא היה מכבד כל אחד בלי קשר למוצא שלו. היו ערבים שמסרו תנחומים למשפחה וביקשו לומר שהוא היה אדם טוב. אבל אם מדברים על שילובים ומיזוג עם השונה, אז קודם כל בבית: נחמיה בא ממשפחה אשכנזית מבית אל ואני תוניסאית ממושב בדרום,

מצאי שבת קודש חול המועד סוכות, ליל הושענא רבה, תשע"ו. משפחת בניטה מביתר, זוג עם שני ילדים קטנים, מגיעים לקיים מצוות עליה לרגל למקום המקדש, ועוברים ליד שער שכם. מחבל נתעב תוקף אותם, הבעל אהרן בניטה נרצח, אשתו אדל נפצעת קשה, הבן אף הוא נפצע ורק התינוקת בעגלה נשאת בריאה ושלמה. אדל זועקת לעזרה, מסביבה בעלי החנויות הערבים ניצבים אדישים למתרחש, חלקם צוחקים ומצלמים את האירוע בהנאה.

הרב נחמיה לביא, תושב הרובע המוסלמי, נשוי ואב לשבעה ילדים, שומע את הצעקות ומזנק עם נשקו. נטע לביא, אלמנתו, מספרת: "היינו בסיומה של סעודה, ירדנו הביתה מהסוכה ואז שמענו צעקות נוראיות מהחלון. החלונות שלנו פונים בדיוק לרחוב הגיא שמוביל בין שער שכם אל

הכותל, ואנחנו שומעים צעקות קשות ביותר. אני לרגע חשבת שזו אולי איזו אישה לא נורמלית שצועקת. זה לא היה נשמע משהו רגיל. הבת שלנו התרוממה לחלון כדי לראות והיא צעקה 'זו יהודייה!'"

נטע לא הספיקה להבין מה קרה והרב נחמיה כבר ירד למטה. "שניות אחר כך כבר לא ראיתי אותו. הוא פשוט רץ למטה לעזור. הוא יצא מהחצר ופנה לעבר אדל שנפצעה פצעים קשים מהמחבל המרושע, כדי לסייע לה, אך למרבה הצער הוא לא הבחין במחבל שבא אליו מאחור ודקר אותו בעורק הראשי."

נטע באותו זמן יורדת למטה ונחשפת לטרגדיה, "אני קולטת מה קורה ויורדת למטה, פותחת את דלת החצר ויוצאת לרחוב. אני רואה את נחמיה שוכב על הגב, המחבל נאבק אתו על הנשק, הם נאבקים זה עם זה. באיזשהו שלב נחמיה שלף את הנשק כדי לירות בו אבל הכוחות שלו הלכו ונחלשו מאיבוד הדם. אלה רגעים נוראיים.

"המחבל הבחין בי שיצאתי מהחצר. הוא טען את הנשק, אבל באותו זמן ממש כבר הגיעו כוחות של חיילים לעברו. הוא התלבט לשניה

וממש באהבה גדולה הילדים שלנו חיים קיבוץ גלויות ומיזוג תרבויות. עם ישראל בתפארתה."

איפה אתם אחרי הרצח?

"הבית שלנו היה זירת הרצח ולא יכולנו להישאר שם רגע. עוד באותו לילה נסענו לבית של חמי וחמותי בבית אל ועברנו לגור אצלם, בהמשך שכרנו דירה בישוב והילדים עברו למסגרות הלימודיות במקום. ארבע שנים אחרי הרצח זכינו לחזור לעיר העתיקה, וזו שמחה עצומה עבורנו. במהלך השנים זכינו לעשות הרבה דברים לזכרו של נחמיה, ברוח העשייה שלו בחייו, אבל אפשר לומר שאחד הדברים המשמעותיים הוא הוצאה לאור של הספר שכתב."

בקץ האחרון יצא לאור ספרו, שהיה מפעל חייו: 'ארץ חמדת אבות - 800 שנות עליה ציונית', חיבור ההווה שלנו לשרשרת דורות נצחית שהחלה בציוני "לך לך... אל הארץ אשר אראך", דרך דמויות הוד בהיסטוריה היהודית ועד ההתיישבות והעלויות השונות.

הרב נחמיה לביא הי"ד

מן החומות להקמת המושבות הראשונות. כמו שאומר השיר 'בבוקר לח בשנת תרל"ח'. נחמיה בא ואומר: לא, זה לא מתחיל שם! מאיפה הגיע 'הישוב הישן' שיצא מהחומות? נחמיה תקע את הסיכה הראשונה סביב דמותו של הרמב"ן, דמות שמוכרת מאד לילדים בבתי הספר בשל הפירוש שלו לתורה, אבל רוב הילדים לא שמעו עליו כאחד ממבשרי הציונות. דמות שהייתה מראשוני הגואלים את ירושלים מחרפתה ומשימונה."

למה הוא בוחר בדמותו של הרמב"ן?

"הרמב"ן היה ידוע באהבתו המרובה לארץ ישראל, ובשונה מרבנים אחרים בתקופתו ובתקופות אחרות, זכה להגיע אליה. הוא כתב שירים רבים על ארץ ישראל, וגם בפירושו על התורה הוא כותב הרבה בשבח ארץ ישראל. הרמב"ן מנה את מצוות ישוב הארץ כמצוות עשה בכל עת, וכך הוא כותב על עצמו: 'זוהי מה שהוציאני מארצי וטלטלני ממקומי, עזבתי את ביתי נטשתי את נחלתי, נעשיתי כעורב על בני, אכזרי על בנותי, לפי שרצוני

להיות טלטול נשמתי בחיק אמי."

באיגרת ששלח לבני משפחתו כתב:

"ומה אגיד לכם בעניין הארץ? - כי רבה העוובה וגדול השיממון! וכללו של דבר: כל המקודש מחברו חרב יותר מחברו: ירושלים חרבה מן הכל, וארץ יהודה יותר מן הגליל. ועם חורבנה היא טובה מאד, ויושביה קרוב לאלפים, ונוצרים בתוכם כג' מאות, פליטים מחרב הסולטאן. ואין ישראל בתוכם, כי מעת באו התתרים ברחו משם ומהם נהרגו בחרבם."

הרמב"ן כתב על כישלונן של מעצמות העולם השונות בזמנו, הכוחות הנוצרים הצלבנים מחד והשושלות המוסלמיות מאידך, להתמיד בשליטתן על ארץ ישראל:

"היא כשורה טובה בכל הגלויות שאין ארצנו מקבלת את אויבינו. וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמוה. כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה או לשון. וכולם משתדלים להושיבה, ואין לא-ל בידם."

הרמב"ן הגיע לארץ ישראל בשנת ה'כ"ז (1267), ודרך הכתובים שהשאיר אחריו יודעים אנו על מצבה של ירושלים שהיה עגום ביותר. התושבים היהודיים עוובה והותירו אותה שוממה, מלבד שניים ששימשו כצבעים של הסולטן ונותרו בה. בכל ירושלים לא היה אפילו ספר תורה אחד! הרמב"ן מתגייס להשיב את כבודה האבוד של ירושלים ובונה בה בית כנסת.

וכך הוא מתאר באיגרת שכתב לבני משפחתו: "והנה זרזנו אותם, ומצאנו בית חרב בנוי בעמודי שיש וכיפה יפה, ולקחנו אותו לבית הכנסת, כי העיר הפקר, וכל הרוצה לזכות בחורבות זוכה. והתנדבנו לתיקון הבית, וכבר התחיל בשיפוצו, ושלחו לעיר שכם להביא משם ספרי תורה אשר היו מירושלים, והבריחום שם כבוא התתרים, והנה יציבו בית הכנסת, ושם יתפללו, כי רבים באים לירושלים מדמשק וצובה וארץ מצרים וכל גלילות הארץ, לראות בית המקדש ולבכות עליו."

העלייה הציבורית הראשונה

הדמות השניה היא רבי עובדיה מברטנורא, מפרש המשנה הידוע, שמגיע לירושלים מאתיים שנה אחרי הרמב"ן, ומוצא בה כשבעים משפחות.

רבי עובדיה מברטנורא מגיע מאיטליה, השוכנת במרחק לא גדול מהארץ. היום זו טיסה של 3-4 שעות, ואילו מסעו רצוף התלאות אורך שנתיים וארבעה חודשים. רבנו עובדיה מספר כיצד האוניה בה נסע מיטלטלת בסערות הים כל היום וכל הלילה ואין להם מה לאכול ולשתות. עמו נוסעים אחד עשר יהודים והם זורקים את כליהם למים כדי להקל על הספינה לבל לטבע. כשהם מגיעים ליבשה, מרוב פחד לעלות שוב על אוניה, הם הולכים אחד עשר מיל רגלית בסכנה של

הרב נחמיה לימד בתלמוד תורה 'מוריה' ברובע היהודי, תלמוד תורה פרטי שמשלב לימודי חול במינון מסוים, שם רצו ליצור תוכנית לימודים ייחודית בהיסטוריה. הרב נחמיה היה האיש הנכון, הידע שלו בהיסטוריה היה עצום והוא היה האדם המתאים לצלול לנבכי העבר ולנסות לחבר את שרשרת הדורות, להראות את היישוב היהודי המחודש בארץ ישראל בהקשרו הנכון, שקדם הרבה להרצל.

איך הרב נחמיה מגיע להיסטוריה?

"חצי מהבית שלנו ספרי היסטוריה, ספרי היסטוריה וספרים על גדולי ישראל. כל ספר חדש שיצא הוא היה רוכש או קורא. הוא גדל על חיבה עזה להיסטוריה, ומשם צבר ידע עצום. הוא גם הרבה להתייעץ עם רבותיו, בעיקר עם הרב עודד וולנסקי שגם הוא מביין לא קטן בהיסטוריה, עם הרב ברוך תאנה שהיה אז ראש התלמוד תורה, ועם הרב אבינר.

"הוא חקר תקופות עלומות בהיסטוריה שכתוב עליהן מעט מאד, זעיר פה זעיר שם, ונחמיה הפך את זה למהלך אחד ארוך ומסודר שמשלים את תכנית הלימודים הקונבנציונלית, שמתחילה איפשרה בעליה הראשונה ובהקמת דגניה."

הוא בא להתריס כנגד אתוס הציונות החילונית?

"יש כאלה שרואים בספר תשובה לציונות החילונית, אבל נחמיה לא היה טיפוס מתריס. מבחינתו כל עם ישראל שייך לציונות, אין כאן מישהו בעד ומישהו נגד. אצל נחמיה כל יהודי ויהודי תורם למדינה ולתהליך שיבת ציון, כל אחד במה שהוא עשה ועושה, ולא נכון למחוק אף אחד מהחלקים.

"אספר לך אנקדוטה כדי שתביני את אטמוספירת החיים של נחמיה: באחד הפיגועים נרצח חסיד 'תולדות אהרן', חסידות שידועה כמתנגדת גדולה לכל מה שקשור למדינת ישראל. נחמיה החליט שהוא מגיע לנחם. הוא הלך יחד עם הבן שלנו, שני מתנחלים... כשהוא הגיע למקום היו מי ששאלו אותו 'מי אתה? אתה משפחה (משפחה) בהגייה יידישאית)?' אז הוא אמר להם 'משפחה, בטח משפחה! משפחה של כלל ישראל!'"

"הוא אף פעם לא בא למחוק מישהו. אומרים שציבור זה ראשי תיבות צדיקים בינוניים ורשעים. נניח שלא יהיו רשעים, אז מה יישאר? צב... ככה אי אפשר להתקדם. אני לא מסמנת אף ציבור כ'רשע' אלא אומרת שאנחנו זקוקים לכל חלקי העם."

"בשורה טובה לכל הגלויות"

את הציונות רואה הרב נחמיה כשאיפה לצאת מהגלות ולבקש ולדרוש את ציון. מתי התחילה התנועה הזו? "כשלמדתי בתיכון על ההיסטוריה של הציונות והחלוציות, נקודת ההתחלה הייתה בירושלים, ביציאה

בית הכנסת הרמב"ן בירושלים. צילום: ויקיפדיה

באחת הפעמים הגעתי לאשקלון ודיברתי על גירוש ספרד, ואחת המורות אמרה לי: 'את מבינה מה בעצם קורה פה? בעקבות גירוש ספרד רבי יוסף קארו מגיע לארץ!'. נפל לה האסימון שכל המהלך של הגירוש מספרד, שהייתה המרכז היהודי הגדול באותה תקופה, לכיוון דרום אל יוון, סלוניקי וטורקיה, נועד לקרב אותנו בחזרה אל הארץ.

"זו הבנה שקיבלתי מאותה מורה. היא אמרה לי: 'אני כל פעם מנסה להבין למה ה' מביא לנו מכות, וזה מה שאני קולטת מתוך הלימוד. ה' 'בעט' אותנו מספרד והתחיל להוליך אותנו על כורחנו לכיוון ארץ ישראל, לא מיידית אלא בהדרגה'. אפשר לראות זאת כמהלך רציף בחייו של רבי יוסף קארו. זה מזכיר גם את רוח הדברים של הרב טייכטל בספרו 'אם הבנים שמחה' שנכתב בשואה.

"אני מרגישה שהספר מאיר באור אחר את ההיסטוריה-הבת"ו. העולם הזה מלא מהלכים נסתרים לכיוון היעד הנכסף".

איך את משתלבת עם החומר הזה?

"כיוון שזו הייתה דרך כל כך מתאימה להנציח את זכרו החלטתי לקחת את זה על עצמי, התחלתי ללמוד את החומר ברצינות. כל הזמן שמעתי על זה מנחמיה, אבל לא באמת ידעתי את הדברים על בוריים. בניתי

תכנית שהיא מהלך שנתי של הדרכת מורים והכוונה של שיעורים לפרטי פרטים. אני מלמדת את התכנית בבתי ספר ועובדת על הכנסתה כחומר לימודים בחמ"ד".

איך התכנית הלימודית הזו הגיעה לכדי ספר, מי השותפים למפעל? "הספר הוא מפעל של המשפחה. כל האהבה להיסטוריה מתחילה מחמי וחמותי, הם בעצם דאגו שהילדים יהיו מחוברים להיסטוריה, זה פשוט עבר בדם. אני ושני האחים של נחמיה התמסרנו לעבוד את החומר, נאלצנו לדלל הרבה מאד כי החומר הוא עצום. נחמיה כתב את הדברים בצורה עלילתית, והיה חשוב לנו שהקריאה תהיה קולחת ולא כבדה הדורשת ריכוז עמוק. כך הקורא רוכש ידע עצום של 800 שנות היסטוריה ובכיף. הספר יצא לאור בקיץ והודפס כבר במהדורה שנייה. לא שיערנו שעם ישראל כל כך יאהב את הדברים".

הרב נחמיה היה איש של היסטוריה והוא בעצמו גם עשה היסטוריה, ברגע אחד הוא נכנס לדפי היסטוריה כאדם שמסר את נפשו להצלת יהודים וכקדוש שנרצח בגלל שהוא יהודי.

"זה לא מקרי שנחמיה שמע צעקות מהרחוב ורץ לסייע ליהודי בירושלים. זה משהו שהוא חי עליו: מסירות נפש בירושלים, מסירות נפש על ירושלים. זה החיים שלו. גם אם הוא היה נאלץ לעשות את ההכרעה שוב, יחד עם הבנת וידיעת ההשלכות של הדבר, אני לא חושבת שהוא היה בוחר אחרת. הוא חי והוא מת בתוך הסיפור שאותו כתב. אכן, הוא זכה להיכנס לרשימת הקדושים שדרכם ההיסטוריה-מוליכה אותנו לציון".

פגיעת חיות טורפות ושוודי דרכים.

בבואו לירושלים, ה'ברטנורא' פועל לבסס את הקהילה מבחינה רוחנית אבל לא פחות מכך גם מבחינה גשמית עד שממנים אותו לרבה של ירושלים, מינוי שהוכר על ידי השלטון המקומי.

אחריו מופיעה דמותו של רבי יוסף קארו ועוד, אך כל אלה היו עדיין עליות של יחידים - עד עליית רבי יהודה החסיד, שהגיע מפולין בשנת 1697, כעשר שנים אחרי פרעות ת"ח ות"ט. הוא מחליט לצאת עם בשורה ציבורית כי הגיע הזמן לעלות לארץ, ועורך מסע בתוך פולין במשך כשלוש שנים (!) מתוך מטרה לשכנע אנשים להצטרף אליו, עד שבסופו של דבר החבורה שלו מונה כ-1500 איש, ביניהם תלמידי חכמים חשובים. אפשר בהחלט לומר שהוא חולל תנועת עלייה כאשר מטרתו היא לקרב את ביאת המשיח. רבות התלאות שפוקדות אותם בדרך, והן גובות את מותם של חמש מאות איש. כנראה שלא הייתה משפחה מן העולים ללא נפטר.

"רבי יהודה החסיד מגיע לירושלים", מספרת נטע, "ופוגש קהילה ספרדית מבוססת, מפירות פועלו של רבי עובדיה מברטנורא. עוצמת המסירות שלו מתבטאת בצורה מאד טראגית, כשרק שבוע לאחר הגיעו לארץ הוא נפטר ממחלה, בגיל ארבעים ואחת. אחרי חודש מתים גם בנו ואשתו. איזו מסירות נפש עצומה היתה להם! לא להאמין שבספרי הלימוד שלנו פשוט מוחקים אנשים כאלו מעל במת ההיסטוריה".

היסטוריה-בלי תרועת הצוערות

"במהלך החדשני של נחמיה הוא סוקר כיצד כל אחד מהעולים האלה שינה את פניה של הארץ. נחמיה הוא כמו במאי המושך את הווילון של הבמה עוד קצת ימינה, ומגלה לנו שראינו רק חלק קטן מבמת ההיסטוריה.

"במשך שבע עשרה שנה הוא עסק וחקר כל פיסה של מידע בנושא. זה הרבה יותר מדוקטורט. הוא כל הזמן היה בודק את עצמו ומדייק את הדברים, ואם היתה איזו טעות הוא היה מתקן. כל הזמן היה בתנועה של למידה מול תכנית הלימודים".

לומר שרבי עובדיה מברטנורא, הרמב"ן, רבי

יוסף קארו ורבי יהודה החסיד הם מבשרי הציונות, זו מהפכה של ממש בתפיסת עולמנו.

"המסר של נחמיה הוא מסר סמוי שעובר באופן טבעי לקורא בלי תרועת חצוצרות. זה יוצר נאמנות וחיבור למקור האמוני השורשי, שלא מדובר רבות.

"אני מעבירה את התוכנית בבתי ספר של החינוך הממלכתי דתי,

גב ההר

מובילים

לוקחים אחריות. נקודה.

אריזה | הובלה | אחסון | 02-9978757, 052-6071171
gavhahar1@gmail.com

מפנקסו של חוזר בתשובה

עודד מזרחי | ORCHOZER@GMAIL.COM

שיעור בחסידות

לפני שנים זכיתי להיות מזכיר במשרדו של הרב יצחק גינזבורג. זה היה על סף עידן האינטרנט והדואר האלקטרוני. העבודה המעניינת ביותר הייתה ללקט את המכתבים שהגיעו לרב בדואר ולהגיש אותם אליו. הרב עבר על המכתבים במהירות האור, אך בתשומת לב. בחלק מהם כתב כמה מילים, שהייתי אמור לומר או לפקסם לכותב, ובחלק הכתיב לי מה לומר בטלפון.

באותן פגישות למדתי מעט מחכמת חייו של המקובל והחסיד המופלא. אלו היו שיעורים כמעט פרטיים, שהיו חשובים לי לא פחות מהשיעורים העמוקים שנתן והספרים שפרסם.

יום אחד הגיע לידי מכתב חריג מאוד מאיש גס רוח. הוא כתב דברי ביקורת נוקבים על דרכו של הרב, הטיל ספק בצורך של הרבים ללמוד דברים עמוקים, ובכלל הטיל דופי בהשקפתו. בסיום כתב כך: "אין לי אלא להגיע למסקנה שהרב הוא אדם לא רציני..."

נדהמתי מהחוצפה שבמכתב. לא הבנתי איך איש רגיל, שאינו יודע הרבה מחייו, יכול לחלוק על אדם כה מרומם ששט בהיכלות מלכו של עולם, אדם שמגלה את צפונותיה של התורה באופן חסר תקדים, מגלה את צפונות הנפש, צדיק ועניו שלא מחזיק טיבותא לנפשיה. איך אפשר לכתוב "אדם לא רציני" למי שהוגה ומחדש בסודות התורה יומם וליל, ודורש דרשות כה נפלאות.

התלבטתי אם להשליך את המכתב למקומו הראוי - פח האשפה - או להביאו בכל זאת לרב. לבסוף נכנעתי למחשבה שתפקידי הוא להיות צינור לציבור הפונים אל הרב, ותו לא.

הגיע היום השבועי, שבו הרב ביקש לשבת על המכתבים. הגשתי לו את ערימת המכתבים. הרב עבר עליהם כרגיל, ושיתף אותי במידת הצורך. לבסוף הגיע למכתב החריג...

נדרכתי במקומי ואמרתי לרב:

"יש כאן איזה אדם עז פנים שכתב על הרב דברי הבל. רציתי לזרוק את המכתב, אבל בכל זאת הבאתי אותך..."

הרב הרצין מעט, והחל לקרוא את המכתב. אט אט התפשט חיוך על שפתיו. בסיום הוא צחק בפה מלא ואמר לי:

"מה אתה רוצה ממנו? אנחנו באמת לא רציניים..."

היה נדמה לי שהוא מתבונן מעט בפניי, כדי לראות איך אתייחס לתגובתו.

ברגע הראשון התקשיתי לחייך. אם הרב, שאני כה אוהב ומייקר, אינו רציני, אז מי אני?...

לאחר מכן נפרד ממני בחיוך נוסף, ושב לביתו בצעדי הקלים כאילה. נדהמתי. מעולם לא ראיתי אדם המגיב כך על עלבון כה נבזי. הרי כל בני האדם חסים על כבודם, או לפחות על כבוד מפעלם. הגסים שבהם מגיבים בגסות, והעדינים מגיבים יותר בעדינות, אבל אי אפשר להימלט מאיזו דקירה בנפש.

לא ראיתי שמץ של פגיעה על פניו. להפך, הוא נראה משועשע ביותר. לא ידעתי איך לפרש את תגובתו. כמה אפשרויות התרוצצו בדעתי. יכול להיות שבאותה רצינות שבה הרב לוקח את הקדוש ברוך הוא ותורתו, כך הוא מתייחס בחוסר רצינות גמור, ממש בצחוק, לשקריותו של העולם הזה; וגם יכול להיות שעל אף פועלו הרב, הוא חושב שביחס למה שמוטל עליו לעשות הוא לא עושה מספיק; וברובד אחר: אולי בכלל לא טוב להיות רציני...

זה היה אחד השיעורים המאלפים ביותר בחסידות שזכיתי לקבל מהרב יצחק, אולי העמוק מכולם.

יש לך ספר עתיק, כתב יד, מכתב מאישיות חשובה או כל פריט הסטורי אחר? רוצה לדעת מה הערך שלו?

אנחנו בבית המכירות הפומביות 'אבות' נותנים הערכה ויעוץ **חינם**.

אפשרות להשתתפות במכירה פומבית בינלאומית לפריטים בעלי ערך.

'אבות' בהנהלת מיכאל ביר. אמיונות מובטחת | אפשרות להמלצות

טלפון: 050-8807346 ווצאפ בלבד: 050-6619042
מייל: A0508807346@gmail.com

"כשמחזיקים דבר קדוש ביד מרגישים קדושה"

(דברי הרב מרדכי אליהו ז"ל ע"ה כשאחז בידו כתב יד מקורי של ה'בן איש חי')

רוצה להכניס קדושה לבית?

ניתן לרכוש כתב יד מקורי (המקור! לא צילום!) של רבן של ישראל רבינו ה'בן איש חי'.

סילה בכתב יד קדשו, אותה כתב על פיסת נייר.

כתב היד המקורי נתון בתוך מסגרת בצירוף תמונת רבינו ה'בן איש חי'.

קיימות 60 תמונות בלבד, הקודם זוכה

מיכאל 0508807346

משפחה מארכת

לא רלוונטיים, שהרי למי אכפת מה אברהם ושרה הכינו. התורה מלמדת אותנו שהכנסת אורחים היא מצווה מאוד חשובה וגדולה מהקבלת פני שכינה.

גם לאחר מכן התורה מספרת שאברהם אבינו נטע אשל, וקרא שם בשם ה' א-ל עולם (שם כא, לג). מה הקשר בין נטיעת האשל לקריאה בשם ה' חז"ל מסבירים שזה היה פונדק או פרדס, ושם אברהם לימד אנשים להאמין בה', דווקא דרך הכנסת האורחים. לכאורה התורה הייתה צריכה להרחיב לנו על הסמינרים שהוא העביר, ההרצאות בענייני אמונה, השיעורים בכיתות והאולמות המלאים, אך היא בחרה לומר לנו שהמפגש היה דרך האירוח, האוכל והלינה; המפגש של התורה עם החיים, גם החיים המשפחתיים.

בציבור החרדי יש מודעות גבוהה לליוי המשפחתי של בעלי התשובה. גם לפני התשובה וגם אחר קבלת עול המצוות, יש משפחה שמאמצת ומלווה. האתגר הזה הוא מאוד מעשי וניתן לביצוע מידי, תחשבו על שכנים שאתם יכולים להזמין או חבר מהמילואים, סטודנט שגר בסביבה ועוד. אשמח לפרסם כאן משפחות מארחות.

חשוב לי לומר, שהאירוח צריך להיות אותנטי ולא מאולץ, אם הילדים רבים או קורה אירוע לא נעים, יש להתנהל כרגיל. אף אחד אינו מלאך ולפעמים נעשות גם טעויות, ההתנהלות האנושית והאותנטית, דווקא היא מאפשרת להזדהות עם מודל המשפחה, יותר מאשר הצגה. לכן, גם כשאתם מארחים, תהיו אתם.

אז את מי אתם מארחים שבת הבאה?

איתי אסמן, ראש יהודי!
asmanitai@gmail.com

במהלך השנים יצא לי לשוחח לא מעט עם בעלי תשובה ולשמוע את סיפור החיים האישי שלהם. אצל רובם, חלק מהזיכרון בתהליך התשובה כלל אנשים דתיים שהם פגשו במסע החיים שלהם וההתרשמות שלהם מאורח חייהם ודעותיהם. לא רק המפגש השכלי והדיונים בענייני אמונה, אלא המפגש עם המידות והאישיות.

צלם אלוקים של האדם, בא לידי ביטוי בצורה יותר שלמה בחיי משפחה, בחיבור של האדם לאשתו וילדיו. ברגע שהדת מצטרפת למשפחה, זה מראה את היהדות בביטוי שלם יותר, "וישיננתם לבניך". שמעתי הרבה בעלי תשובה שהתארחו אצל משפחה דתית בשבת וזה העלה אותם קומה. הם ראו איך הבעל מתייחס לאשתו, את השיח עם הילדים, שירי השבת, דברי התורה וכל ההתנהלות, וזה הותיר עליהם רושם חזק מאוד, יותר מהרבה שיעורי אמונה, והם ציינו שזו הייתה תחנה חשובה במסע שלהם.

זהו מפגש עם היהדות כפי שהיא מתייחסת לכל רבדי החיים, לא רק לאדם הבודד, אלא לזוגיות, למשפחה, לדור ההמשך, לעתיד. כבית של המשפחה הדתית, הם פוגשים את התורה בחיים המורכבים, איך התורה מתממשת בתוכם למעשה ולא רק מדברת עליהם, ולכן הדבר מותר ורשם גדול. מעבר לכך, גם אחרי התשובה, רואים הברדל ניכר בין בעלי תשובה שראו מודל של בית דתי, לבין כאלו שלא ראו. זהו סוג של "שימוש תלמידי חכמים", לא רק ללמוד את התורה אלא להיפגש איתה בכל רבדי החיים.

בפרשיות השבוע על אברהם אבינו, אנחנו נפגשים עם הכנסת האורחים שלו: "וימהר אברהם האהלה אל שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לושי ועשי עגות". לא סתם התורה מפרטת לנו את הפרטים שלכאורה נראים

לכאורה התורה הייתה צריכה להרחיב לנו על הסמינרים וההרצאות בענייני אמונה שהעביר אברהם אבינו. אך היא בחרה לומר לנו שהמפגש היה דרך האירוח, האוכל והלינה

החבר מהמילואים שואל שאלות? השכנה מתעניינת ביהדות? **ראש יהודי** זאת התשובה! 052-4295597 ry@neto.net.il

היו שותפים ראש יהודי!
התרומות מוכרות לצרכי מס.
הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרוקו ברקוד:

גשר אהבה
יצאו לאור ספרים "ניצוצות לנשמה"
חלקים א'-ב'

להזמנות: 02-6791122
www.roshy.org | 052-5665005

הפצה לחנויות:

וכל מאמינים חלק ראשון

התנועות
התנועות

הרב שמואל סטנטיצקי, שליח הבר"ד באנטוורפן

ניצולת השואה סירבה לרדת מהאוטובוס, אבל הנהג, שלא הבין על מה היא מדברת, לא איבד את סבלנותו < הכומר שבחן את המושבניק לא ידע איזו מדורה הוא מצית בלבו > ניסיתם פעם ללבוש חולצה של ילד בן שמונה? אם החולצה שלו קטנה עליכם, למה אתם חושבים שהאמונה שלו מתאימה לכם?

להקים משפחה. היא יצאה מהרופא בלי לדעת מה היא עושה, ופשוט עלתה לאוטובוס הראשון שהיא ראתה, בלי לדעת לאן הוא נוסע. היא נזכרה בכל התלאות שעברה בשואה, היא ניצלה בניס-ניסים. המשפחה שלה בנתה חדר מתחת לרצפת הבית כדי להתחבא. את המכסה של החדר כיסו בשטיח, כדי שלא יגלו את המחבוא. הבעיה הייתה, צריך היה שמישהו מבחוץ יסגור את המכסה וישים את השטיח. היא התנדבה לעשות את זה. היא סיכמה עם הוריה ואחיה שאם ישמעו שיש חיפוש הם יקפצו למחבוא, והיא תשים את השטיח ותתחבא בארון.

יום אחד הנאצים הגיעו והתחילו לשבור ארונות ולחפש. בנס, על הארון שהיא התחבאה בו, הם דילגו. תוך כדי שהם יוצאים מהבית, אחד מהם דרך על השטיח והרגיש שמישהו עקום קצת. הוא הרים את השטיח וגיילה את הפתח. כל המשפחה שלה נרצחה על קידוש ה', ורק היא נשארה בחיים.

תוך כדי הנסיעה היא מתחילה להתפלל ואומרת לה: "ריבוננו של עולם! אתה היית איתי כל הזמן! שמרת עלי בכל מיני מצבים והצלת אותי פעם ועוד פעם. והנה אני כאן, רוצה להקים משפחה בישראל ולהמשיך את המסורת של עם ישראל. הרופאים אומרים שלא אוכל להביא ילדים לעולם, אבל אני מאמינה בך ומתפללת אליך: אנה ה'! תן לי את הזכות להקים משפחה. משפחה שתפיץ אמונה ותורה ומצוות בעולם".

האוטובוס המשיך לנסוע והיא נשארה עליו, ממשיכה ומדברת כל הזמן לקב"ה. בסוף הגיע האוטובוס לתחנה האחרונה והנהג ביקש ממנה לרדת. היא לא הסכימה ואמרה: "איין לי לאן ללכת! כאן אני מדברת עם ה'". **הנהג ביקש ממנה יפה: "גברת, אני מאד עייף ורוצה לחזור לבית שלי, בבקשה תרדני". היא ירדה וחזרה את כל הדרך רגלית,** מרחק גדול מאוד. כל הדרך הביתה היא המשיכה לדבר עם הקב"ה. ואחרי שנה נולד לה בן בשעה טובה ומוצלחת!

הרב שכטר שסיפר את הסיפור הזה העיד: "אני שמעתי את הסיפור הזה מאותה אישה", והסביר איך הוא שמע את הסיפור... "זאת הייתה אמי". היום יש לה ארבעה עשר ילדים ונכדים. זהו כוחה של אמונה!

בתפילה העמוקה שלה האישה הזאת חיזקה את האמונה שלה. בכך שהיא הפנתה את המצוקה שלה אל ריבוננו של עולם ותלתה את בטחונה בו, בכך שהיא התפללה 'עד הסוף' ונשענה לגמרי על הקדוש ברוך הוא - בכך היא הגדילה את האמונה שלה. אני בטוח שלסיפור הזה יש המשך. האמונה שלה המשיכה לבעור ולגדול, וגם האמונה של ילדיה מתעצמת ומשפיעה הלאה. הרי האישה הזאת האמינה בה' גם לפני כן, אבל באותו יום האמונה שלה גדלה, היא הכירה מחדש את בוראה!

למרות שלכולנו יש אמונה בירושה, אסור לנו לסמוך עליה ולהותיר אותה כמות שהיא, מכוסה ונסתרת. יש לנו חובה לעורר אותה. ללמוד חסידות, לומר ברכות בכוונה, שבספרים כתוב שזאת סגולה להדליק את האמונה, להתבונן בגדלות ה', לחשוב כל פעם מחדש איפה ראייתי השגחה פרטית, איפה שמעתי על איזה נס.

אני מכיר יהודים שאצלם בבית, כל ליל שבת, הילדים צריכים לספר על השגחה פרטית שהייתה להם במהלך השבוע. בזכות זה כל השבוע הילדים מחפשים לראות השגחה פרטית.

אז שנוכח להתאמן לראות את האמונה בתוך כל דבר ולגלות את בוראנו מחדש שוב ושוב, עד שלא נוכל שלא להרגיש ולראות אותו כל הזמן.

לא מזמן נפטר בארץ יהודי יקר - הזמר דוד (דדי) בן עמי. אני עוד זוכר אותו מגיע לשיבה בכפר חב"ד. קירבו אותו אצלנו, הוא שר לנו יפה מאוד ודיברנו הרבה. הוא היה איש מאוד לבבי, עם הרכה חן ועם הרבה פתיחת הלב. באחת השיחות הוא סיפר על הניצוץ שהדליק אותו. הוא גדל בנהלל, מושב בעמק יזרעאל. שנה אחת הוא החליט ללכת ביום כיפור למנזר, כביכול דרך שם להתקרב לאלוקים. הוא בא למנזר, והכומר שם שאל אותו: "מי אתה?", והוא אמר: "אני מנהלל". "אתה יהודי?" והוא ענה: "כן". "אז למה אתה לא הולך לבית כנסת?" שאל הכומר, ורדי מספר: "נדלקתי! פתאום, כשהוא שאל אותי, נדלק לי משהו שלא היה עד עכשיו. דווקא מהכומר הזה, שאולי רק התבדח, או סתם רצה לבחון אותי - ממנו נדלקתי". יהודי יכול ממשפט אחד, או שאלה אחת, להידלק באש של אמונה - אפילו בן אדם שהולך בכוונה למנזר!

האמונה טמונה בלבו של כל יהודי, אבל טעות גדולה היא לחשוב שדי בכך. לאורך החיים אנחנו שואפים לגדול ולהתפתח. לגדול ביכולת השכלית, להרחיב את המשפחה, לפתח את העסקים, להצליח יותר בחינוך הילדים ובחינוך של עצמנו. אבל האם בין כל השאיפות לגדול, נמצאת גם השאיפה להגדיל את האמונה שלנו? הרבה פעמים, יהודי נשאר עם אותה אמונה שהייתה לו בגיל שמונה והוא לא ממש משקיע בפיתוח שלה. הוא אפילו לא מעלה על דעתו שיש כאן מה לפתח, אני מאמין בבורא וזהו זה... אבל אמונה יכולה גם לדעוך. היא לנצח תישאר אמנם טמונה עמוק בלב, אבל מי יכול להבטיח שיקרה הנס ומישהו יצית אותה מחדש? כשאנחנו מתבגרים וגדלים בגוף, ברכוש, בחוויה, ברגש ובהבנה, ורק האמונה נותרת בממדים של ילד בן שמונה, המקום שלה בחיינו הולך וקטן.

אברהם אבינו חידש בעולם את האמונה בה'. המדרש בשיר השירים, לומד מהפסוק "תשורי מראש אמנה", שאברהם אבינו הוא "ראש לכל המאמינים". הוא המאמין הראשון. מדרש אחד אומר, שאברהם אבינו הכיר את הקב"ה כשהיה בן שלוש. מדרש אחר אומר שזה היה בגיל ארבעים, עוד מדרש טוען שאברהם הכיר את בוראו בגיל ארבעים ושמונה, ובמקום אחר כתוב שהוא היה בן חמישים. אז מתי באמת אברהם אבינו הכיר את הקב"ה? הרבי מסביר שכל המדרשים צודקים, ומה שהם באים לומר זה שאברהם אבינו לא נח.

אברהם הכיר את הקדוש ברוך הוא, ואז הכיר אותו מחדש, ואז אימן את האמונה שלו והגדיל אותה לדרגה חדשה - הוא כל הזמן עבד להגדיל ולשכלל את האמונה שלו. כל גיל שכתוב במדרשים מדבר על עוד שלב חדש של אמונה, אליה הוא הגיע. הוא לא נשאר באותה מדרגת אמונה כמו שהוא היה, אלא תמיד רצה להגיע ליותר. כל הזמן הוא חיפש בהירות יותר חזקה וקשר יותר חזק. לכן אברהם אבינו נקרא ראש המאמינים. הוא ראשון לכל המאמינים, כי הוא הראשון שהאמונה שלו צמחה על ידי עבודה. ממנו יכולים ללמוד איך להאמין יותר ויותר.

בארה"ב חי רב בשם ר' פישל שכטר. ר' פישל הזה סיפר סיפור שהוא שמע מכלי ראשון. אישה אחת, שעברה

את מוראות השואה, הגיעה לארה"ב. היא מאוד רצתה לבנות משפחה וברוך ה' התחנתה, אלא שבמשך עשר שנים ויותר לא נולדו לה ילדים. היא עברה מרופא לרופא ומבדיקה לבדיקה, עד שהגיעה למומחה מספר אחת לפוריות שהיה אז באמריקה. הוא בדק אותה בדקדוק, ובסוף פתח את כף היד שלו ואמר: "אם בכף היד שלי יגדלו שערות, אז אולי יהיו לך ילדים".

היהודייה נשברה לגמרי. חלום חייה היה

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

אני בחור די מפוזר שמאבד את חושי המחשבה בקלות, וזה מאוד מפריע לי להתפלל. מה אפשר לעשות?

איך אפשר להגיד כל לילה בקריאת שמע על המיטה שאני מוחלת וסולחת לכולם? לא לכולם אני מסוגלת לסלוח.

ראשית, האמירה נועדה כדי שנעבור תהליך, וכדי שעם ישראל יזכה להתחדש ליום נוסף מתוך נקיון עמוק בקשר של בין אדם לחברו. אנו מתאמנים כל יום ולומדים איך להרפות מן הכעס והקפידות ולהיות בעלי סליחה ומחילה וארך אפיים, מן הנעלבים ואינם עולבים ורוצים למעט את המחלוקת ומוכנים לשם כך להיות חכמים, גם במקומות שהרצון להיות צודקים מוביל אותנו.

צריך לדעת עוד שני דברים: מחילה אין פירושה מחיקה של העבר וחוסר התחשבות בו. יכול להיות שלמדתי שצריך להתרחק מפלוני, וממחר אזהר מקשר איתו או אפילו אמנע לחלוטין מפני פגיעתו הרעה. אבל ביחס למה שכבר היה, אני מוחל ומבחיני בין רצון לכעס ונקמה על העבר לבין מסקנות לגבי העתיד.

דבר שני, המחילה אינה תלויה בלב אלא בהכרעה, וגם אם הלב זועק מכעס, זעם ותחושת פגיעה, אבל אני מכריע לסלוח - ההכרעה שרירה וקיימת גם כשהלב מתנגד. ואף על פי שלצרף את הלב להכרעה הנכונה זו מעלה, היא איננה תנאי. אם הכרעתי שאני מוכן לסלוח, גם הכאב שנתר בלב לא מונע את הסליחה.

רבי נחמן אומר שאדם צריך לדון את עצמו לכף זכות, אבל האם זה לא תוקע את האדם? דווקא רגשות אשם מקדמים אותי יותר...

בליקוטי הלכות (הלכות השכמת הבוקר) אומר רבי נתן, תלמידו של רבי נחמן מברסלב, על התורה שהזכרת, שהיא דומה לסוד פרה אדומה - המטמאת טהורים ומטהרת טמאים. מי שנטמא למת, הפרה מטהרת אותו; אבל המזה ממי הפרה עצמו נטמא עד הערב. וכך אומר רבי נתן, שהתורה הזו מטהרת את מי שהמוות של הייאוש תוקף אותו, אבל עלולה לטמא את מי שכבר נטהר ממנו.

אדם כזה צריך ללמוד את האמירה "אפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה - היה בעיניך כרשע", המופיעה בפתח ספר התניא, שדרכו בעבודת השם היא תובענות ודרישות גבוהות. והקריטריון שהצבת בשאלה - מה מקדם ומרומם אותי בעבודת השם - הוא אכן הקריטריון המדויק לבחון באיזו מן הדרכים אני צריך לאחוז בכל עת.

ראשית, אני ממליץ לך לקרוא חומרים על מעלת פיזור הדעת. היום אנו יודעים שדווקא מי שדעתו מוסחת בקלות וזכה בדרך כלל ליצירתיות גבוהה ולעוד מעלות מיוחדות, וכדי להשתמש בכוחותיך באופן פורה כדאי ללמוד על המעלות שאתה זוכה להן בתכונה זו.

נוסף לכך, התכונה הזו היא לא בחירית - אינך יכול לבחור אותה, אבל יש לך בחירה איך להתנהג איתה. הדבר החשוב בעיניי הוא לא ליפול לעצבות מפני הסחת הדעת. כי כשאדם תופס את עצמו שדעתו הוסחה, הוא עלול לראות בעצמו כאשם ואפילו כרשע שלא אכפת לו מדבר השם, בעוד שאם הסחת הדעת באה באונס - אין כאן ממד של אשמה.

אל תלקה את עצמך אלא תשמח מאוד כשאתה מגלה שדעתך הוסחה, מפני שיש בכך הזמנה של המלך לארמונו. שהרי כשאנו עומדים בתפילה אנו עומדים לפני מלכו של עולם, והסחת הדעת היא כיציאה מלפני המלך. אם לא עשינו זאת בזדון, אנחנו מאלה שהמלך רוצה שהם יצאו מהיכלו וישוּבו פנימה, והשיבה, כמו היציאה, לא כל כך תלויים בנו. ולכן אם "פתאום" נזכרת - זוהי הנהגה אלוקית שמזמינה אותך לשוב חזרה אל היכל המלך, ואתה צריך לשמוח עד בלי די בכל פעם שהמלך מזמין אותי לשוב פנימה.

מגוחך שבשעה גדולה כזו, בה המלך מגלה את אהבתו אלי, אני אלקה את עצמי ובעקבות כך אתרחק ממנו.

ת.ד. 52589 רמת גן < עורך: אהרני ברנשטיין > העלון טעון גניזה | **קרוב אליך** | עלון שבועי לעבודת השם בדרך החסידות | **לתגובות ויצירת קשר** 052-4061065 | info@qarov.org | קרוב אליך | • לפרסום: 052-525-4051

ההיסטוריה היהודית כפי שלא סופרה עד היום

המגילות של דור התקומה

מאת: ד"ר חגי בן-אריצי

עכשיו במארז חגיגי במחיר מיוחד

- מגילת חנוכה
- מגילת המרד והחורבן
- מגילת השואה והתקומה
- מגילת התקומה והעצמאות
- מגילת ששת הימים
- מגילת הגבורה
- במלחמת יום הכיפורים

סיפורים של עם מלא אמונה, קרבת אלוהים, ניסים ותעוזה יהודית שמעניקים השראה וחזון לחיינו כאן, גם בימים אלו.

עכשיו << באתר ספריית בית אל ובחנויות הספרים

השיק בישות ובחנות הספרים המובחרת | 1-801-700-201 | www.beitel.co.il

ספריית בית אל

המגילה מצטרפת למגילות שקדמו לה: מגילת התקומה והעצמאות, מגילת חנוכה, מגילת ששת הימים, מגילת המרד והחורבן.